

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of דף טז of ביצה.
The topics we will learn about today include:

The laws of עירוב תבשילין as well as details as to how to perform this Mitzva properly.

Several statements of Chazal as to the great Kedusha and uniqueness of the Mitzva of Shabbas for Klal Yisrael.

B The laws of בישול עכו"ם and what is included in this גזירה.

A discussion regarding preparing עירובי תחומים and עירובי חצרות on Yom Tov that falls out on Shabbos.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

עירוב תבשילין

עירוב תבשילין was instituted by the Chachamim, to permit one to cook on Yom Tov for Shabbos, when Yom Tov falls out on a Friday. Normally, the היתר for אוכל נפש to permit someone to cook on Yom Tov only applies to food prepared on Yom Tov for the chag itself, and not for the next day, even if the next day is Shabbos. However, by preparing the עירוב תבשילין, it is as if we already began cooking for Shabbos from before Yom Tov, and thus we may continue the process of cooking, which we had already begun previously on Erev Yom Tov.

בישול עכו"ם

The chachamim were גוזר that any foods that were cooked by non-Jews are prohibited to eat. This decree was instituted to prevent intermarriage and mingling between Jews and non-Jews, and also to prevent the possibility that the non-Jew might feed non-Kosher food to a Jew. This גזירה only applies to foods which cannot be eaten raw, and also to foods important enough that they would be על שולחן מלכים, that would be served at an important banquet.

עירוב תחומים

A person on Shabbos is only allowed to walk a distance of 2000 Amos, (which is between 960 and 1,152 meters (or 3147 and 3774 feet), depending upon the differing Halachic opinions) outside the city limits, or from his encampment - if he is not in a city. If one wants to walk beyond that distance on Shabbos, they must make an Eruv Techumin, by placing two meals worth of food slightly less than 2000 Amos from his present location. In this manner the person can walk an additional 2000 amos past the Eruv.

עירוב חצרות

Even though according to the Torah, several private houses opening up into a common courtyard, may carry from one to another through the common courtyard, a גזירה was instituted that forbids this, unless an עירוב חצרות is prepared. The עירוב חצרות is performed by having all of the dwellers participate in the purchase of a loaf of bread, which is then kept in one of the houses. This allows all residents who share this courtyard to then carry from one house to another on Shabbos.

A

עירוב תבשילין

Several statements from Chazal as to the great Kedusha and uniqueness of the Mitzva of Shabbas for Klal Yisrael

B

בישול עכו"ם

Preparing עירובי תחומים or עירובי חצרות on Yom Tov that falls out on Shabbos

עירוב תבשילין

C

בישול עכו"ם

עירוב תחומים

עירוב חצרות

1 So let's review.....
 תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חוואה
 כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים
 All of a person's livelihood for the coming year is determined
 on the days of Yamim Noraim from Rosh HaShana until Yom
 Kippur.
 חוץ מהוצאת שבתות והוצאת י"ט והוצאת בניו לתלמוד תורה
 With the exception of that which a person will expend for his
 needs for Shabbos and Yom Tov, and that which he will expend
 for the tuition for the Torah study of his children. These
 expenses have a special accounting from Heaven
 שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו
 Such that if a person spends beyond the norm for these items,
 HaShem will send the person extra funds, beyond one's allotted
 livelihood for the year. Whereas if one tries to skimp on these
 precious items, HaShem will then detract money from a
 person's previously allotted yearly salary, proportionate to how
 much one skimps on these items.

1 תני רב תחליפא אחוה דרבנאי חוואה
 כל מזונותיו של אדם קצובים לו
 מראש השנה ועד יום הכפורים

חוץ

והוצאת בניו לתלמוד תורה	מהוצאת שבתות והוצאת י"ט
-------------------------	-------------------------

These expenses have a special accounting from Heaven
 שאם פחת פוחתין לו
 ואם הוסיף מוסיפין לו

2 א"ר אבהו מאי קראה
 What is the source for the fact that ones livelihood is predeter-
 mined on Rosh HaShana ?
 Rabbi Abahu quotes the Pasuk:
 תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו
 איזהו חג שהחדש מתכסה בו
 Which is the Yom Tov that falls out on Rosh Chodesh, when the
 moon is invisible ?
 This would be Rosh HaShana.
 And the following pasuk states:
 כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב
 The word חק refers to ones livelihood
 as the Pasuk states in Parshas VaYechi
 ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה
 Where the word חק is referring to parnasa and sustenance.
 or as זוטרא says - from
 הטרפיני לחם חקי
 where Shlomo HaMelech asks HaShem to send
 him his daily sustenance - by using the word חק.

2 א"ר אבהו - מאי קראה

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו	כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב
-------------------------------	----------------------------------

ones livelihood
 ואכלו את חקם אלך וכן ארבע פסוקים לחם חקי

איזהו חג שהחדש מתכסה בו כ"י אומר צ"כ ראל פלג

"חק" is referring to parnasa and sustenance

3 The gemara then begins to discuss two different approaches as to how a person should prepare his food for Shabbos, one by the Bais Shamai and one from the Bais Hillel.
 תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת
 Shamai would throughout the week be looking for choice portions for Shabbos
 מצא בהמה נאה אומר זו לשבת
 If he found a quality piece of meat, he would set it aside for Shabbos:
 מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה
 If he later found an even nicer portion, he would eat the first one, and save the nicer one for Shabbos. By doing so, he was in essence, always eating for Shabbos, as by eating the first piece of meat, he was freeing up the second piece for Shabbos.
 אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים
 Hillel HaZaken had a different approach, as he would say:
 ברוך ה' יום יום
 Hillel had complete faith in Hashem that He sends a person exactly what he needs for each day.

3 Two different approaches as to how a person should prepare his food for Shabbos

אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו שכל מעשיו לשם שמים as he would say ברוך ה' יום יום He had faith in Hashem that He sends exactly what we need for each day	תניא אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת מצא בהמה נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה By doing so always eating for Shabbos
---	--

4 The gemara continues:
א"ר חמא ברבי חנינא הנותן מתנה לחברו אין צריך להודיעו שנאמר ומושה לא ידע כי קרן עור פניו
Rebbe Chama bar Chanina teaches that if one gives a gift to a friend, the giver is not obligated to inform the recipient of the gift.
To which the gemara asks:
We have learned in a Braisa:
The possik states: לדעת כי אני ה' מקדשכם
אמר לו הקב"ה למשה
משה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה
ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיע אותם
HaShem told Moshe Rabbeinu that He has a special gift called Shabbos, which he wishes to give to Klal Yisrael, and then instructs Moshe Rabbeinu to inform Bnai Yisrael about this special gift.

We see from here that one is supposed to inform a recipient of a gift.

The gemara answers:

לא קשיא הא במתנה דעבידא לאגלויי
הא במתנה דלא עבידא לאגלויי

A gift that will become known anyway, one is not obligated to inform the recipient. However, if the recipient will not find out about this gift on their own, one is obligated to inform them.

And while Shabbos will become known to Klal Yisrael - however

מתן שכרה לא עבידא לאגלויי

The great reward of Shabbos and the incredible Kedusha of Shabbos, will not necessarily become known. For this reason HaShem instructed Moshe Rabbeinu to give over this knowledge to Klal Yisrael, so that they should be aware of this special gift given to them by HaShem.

4

א"ר חמא ברבי חנינא הנותן מתנה לחברו אין צריך להודיעו שנאמר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו

ברייא
לדעת כי אני ה' מקדשכם
אמר לו הקב"ה למשה
משה - מתנה טובה יש לי
בבית גנזי ושבת שמה
ואני מבקש ליתנה לישראל
לך והודיע אותם
One is supposed to inform a recipient of a gift.

הא במתנה דלא עבידא לאגלויי
A gift that will not become known

הא במתנה דעבידא לאגלויי
A gift that will become known

מתן שכרה לא עבידא לאגלויי

5 The gemara continues:
א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מצות שנתן להם הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ משבת שנתן להם בצנעא
Rebbe Yochanan teaches in the name of Rebbe Shimon Bar Yochai, that all Mitzvos that HaShem gave to Bnai Yisrael, he did so in public, with the exception of Shabbos, which was given to Bnai Yisrael in private. As it says:
ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם
And as the MaHarSha Z"l explains - the word לעולם is spelled in the Torah חסר "ו" as if to say לעולם, which infers that it was hidden.

5

א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מצות שנתן להם הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ משבת שנתן להם בצנעא

ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם חסר "ו" hidden

6 Another teaching about Shabbos in the name of רבי שמעון בן לקיש נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו HaShem gives each Jew a נשמה יתירה on Shabbos, which as Rashi explains is רוחב לב למנוחה ולשמחה ולהיות פתוח לרוחה ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו A broadening and gladdening of the heart to be able to receive and enjoy all of the joy and holiness of Shabbos. However, once Shabbos ends, the Neshama Yesairan departs Raish Lakish cites the pasuk שבת וינפש From which he learns כיין ששבת ווי אבדה נפש Once Shabbos ends, one mourns the loss of the Neshama Yesaira.

6 רבי שמעון בן לקיש
נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם
ערב שבת
ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו

רוחב לב למנוחה ולשמחה
ולהיות פתוח לרוחה
ויאכל וישתה
ואין נפשו קצה עליו

However
once Shabbos ends
the נשמה יתירה
departs

שבת וינפש
מיון אבדה ווי אבדה נפש

7 The gemora now returns to discuss our mishnah עושה אדם תבשיל מערב יום טוב עושה אדם תבשיל מערב יום טוב: Abaye מדייק לא שנו אלא תבשיל אבל פת לא For the Eruv Tavshilin, one must use a cooked item, but not bread. The gemara cites two possible reasons Either - מדי דימלפת בעינין - The Eruv requires a food item that one eats specifically as an accompaniment to bread which is not readily eaten during the weekdays; or because - מדי דלא שכיח - בעינין The cooked item should not be a common food, as then the עירוב will not be enough of a היכר to remind a person to cook specially for Shabbos.

7 עושה אדם תבשיל מערב יום טוב

לא שנו אלא תבשיל
אבל פת לא

מדי דימלפת בעינין
a food item that one eats
as an accompaniment to bread

מדי דלא שכיח בעינין
not a common food

8 תני ר' חייא ערשם שבשולי קדרה סומך עליהן משום ערובי תבשילין וה"מ דאית בהו כזית Rebbe Chiya teaches that even lentils that were left over in a pot, may be used for the עירוב תבשילין, provided that they comprise a shiur of at least a כזית. שמנונית שעל גבי הסכין גוררו וסומך - adds that רב יצחק בריה דרב יהודה עליו משום ערובי תבשילין One may even scrape off cooked fat from a knife, and rely on that to use for his עירוב תבשילין, again, if there is at least a כזית of the item.

8 תני ר' חייא
ערשם שבשולי קדרה
סומך עליהן משום ערובי תבשילין
והני מילי דאית בהו כזית
The כזית must be at least a כזית

רב יצחק בריה דרב יהודה
שמנונית שעל גבי הסכין גוררו וסומך עליו משום ערובי תבשילין

9 The gemara continues:

אמר רב אסי אמר רב דגים קטנים מלוחים אין בהם משום בשולי נכרים
 Small salty fish, do not have a status of נכרים if they were
 cooked by a non-Jew, and may be eaten by a Jew, since they can
 be eaten raw due to their saltiness, the cooking of the non-Jew
 does not cause the fish to be forbidden.
 אמר רב יוסף ואם צלאן נכרי סומך עליהם משום ערובי תבשילין
 And if a non Jew roasted the small salty fish it may even be
 used for the ערובי תבשילין

9

אמר רב אסי אמר רב
 דגים קטנים מלוחים
 אין בהם
 משום
 בשולי
 נכרים

since they can be
 eaten raw due to their saltiness

אמר רב יוסף
 ואם צלאן נכרי
 סומך עליהם משום ערובי תבשילין

10 The gemara teaches further:

אמר ר' אבא ערובי תבשילין צריכין כזית
 Rebbe Abba reiterates that the cooked item in the עירוב
 must have a minimum shiur of כזית, and the gemara adds that
 this כזית is sufficient בין למאה - to permit even a large
 number of people to cook on Yom Tov for Shabbos.

10

אמר ר' אבא
 ערובי תבשילין צריכין כזית
 ...and this כזית is sufficient
 בין לאחד בין למאה

11 After the gemara attempts to refute the idea that the minimum shiur is a כזית

- the gemara teaches further that even through רב הונא אמר רב
 says that
 ערובי תבשילין צריכין דעת
 that עירוב requires the דעת of the one who makes it - it
 does not however require the דעת of the person for whom the
 עירוב is being made,
 As the gemara relates
 דאבוה דשמואל מערב אכולה נהרדעא
 and that
 רבי אמי ורבי אסי מערבו אכולהו טבריא
 even though most
 likely they did not inform each individual person in the city that
 they were covering them in their עירוב תבשילין.

11

רב הונא אמר רב
 ערובי תבשילין צריכין דעת
 of the one who makes it
 but not the דעת of the person
 for whom the עירוב is being made

אבוה דשמואל
 מערב
 אכולה נהרדעא

רבי אמי ורבי אסי
 מערבו
 אכולהו טבריא

even though most likely they did not inform
 each individual person in the city
 that they were covering them in their עירוב תבשילין
 ...but only within the entire city limits,
 עד תחום שבת

The gemara then clarifies this further and states that one may
 cover another person with their עירוב תבשילין within the entire
 city limits,
 עד תחום שבת - until the 2000 אמות limit beyond where the city
 limits end.

12 The gemara now discusses the laws of making an עירוב חצרות or עירוב תחומין on Yom Tov which falls out on Erev Shabbos ת"ר יום טוב שחל להיות בערב שבת אין מערבין לא ערובי תחומין ולא ערובי חצרות If Yom Tov falls out on Friday, it is forbidden to prepare both an עירובי תחומין, to permit a person to go beyond the 2,000 amah limit, and an עירובי חצרות, which would permit one to carry within a private courtyard on Shabbos. רבי אומר מערבין ערובי חצרות אבל לא ערובי תחומין Rebbe agrees that one may not perform an עירובי תחומין on Yom Tov that falls on Erev Shabbos, but disagrees regarding עירובי חצרות, claiming מפני שאתה אוסרו בדבר האסור לו ואי אתה אוסרו בדבר המותר לו since carrying on Yom Tov itself is permitted, one should be allowed to prepare an עירובי חצרות on Yom Tov to permit carrying on Shabbos.

12 Making an עירוב חצרות or עירוב תחומין on ערב שבת which falls out on יום טוב

תנו רבנן

יום טוב שחל להיות בערב שבת	
רבי אומר	חכמים
מערבין ערובי חצרות	אין מערבין ולא ערובי חצרות
אבל לא ערובי תחומין	לא ערובי תחומין

מפני שאמר אסור בדבר האסור לו
בדבר האסור לו
ואי אתה אוסרו בדבר המותר לו

13 However רבי אלעזר reported that the opinions in this machlokes are in fact reversed רבי אוסר וחכמים מתירין Rebbe is the one who forbids the preparation of both עירובי חצרות and עירובי תחומין on Yom Tov which falls on Erev Shabbos, whereas the חכמים permit עירובי חצרות.

רבי אלעזר

רבי אומר	חכמים
אין מערבין ולא ערובי חצרות	מערבין ערובי חצרות
לא ערובי תחומין	אבל לא ערובי תחומין

אמר רב הונא הלכה כרבי ולאסור
אמר רב הונא הלכה כרבי - ולאסור

Rav Huna sums up the discussion:

אמר רב הונא הלכה כרבי ולאסור The Halacha is like Rebbe as Rebbe Elazar clarified - and both עירובי חצרות and עירובי תחומין are forbidden to be prepared on Yom Tov which fall on Erev Shabbos, as they both are considered תיקון, which is forbidden on Yom Tov.